

3836238 ENAT/M : สาขาวิชา : เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาทรัพยากร;

วท.ม. เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาทรัพยากร

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ / ทักษะคน / การผลิตผัก

คันทรส พวงแก้ว : การวิเคราะห์ประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจและทัศนคติของเกษตรกรต่อการผลิตผักโดยใช้วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน การกางมุ้ง และการใช้สารเคมี ในจังหวัดสงขลา (AN ECONOMIC EFFICIENCY AND ATTITUDE ANALYSES OF VEGETABLE PRODUCTION USING INTEGRATED PEST MANAGEMENT, NETTING AND CHEMICAL APPLICATION TECHNIQUES IN SONGKHLA PROVINCE.) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: นาฏสุตา ภูมิจันทร์ Asst. Prof. Dr., กอบเกียรติ บันสิทธิ์ M.Sc.(Entomology), อยุทธ นิสสถา Asst. Prof. Dr., อำนวย วงศ์วิจิตรโรคม M.E., 187 หน้า. ISBN 974-661-948-9

การใช้ปัจจัยการผลิตที่เกินความจำเป็น ทำให้เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ดังนั้นการใช้ปัจจัยที่เหมาะสมจะช่วยลดค่าใช้จ่าย และลดผลกระทบของการใช้สารเคมีเกินความจำเป็นที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อมได้ งานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาปัจจัยการผลิต 4 ชนิด คือ ปัจจัยแรงงาน ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยคอก และมูลค่าสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ชนิดผักที่เกษตรกรนิยมปลูก 3 ชนิด คือ ผักคะน้า ผักกาดขาว และผักกวางตุ้ง ที่มีการใช้วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชทั้ง 3 วิธีการ คือ วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน การกางมุ้ง และการใช้สารเคมี พื้นที่ที่ทำการศึกษา คือ ตำบลบางหริ่ง อำเภอควนเนียง ตำบลกำแพงเพชร อำเภอรัษฎา จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นพื้นที่ปลูกผักที่สำคัญของภาคใต้ วัตถุประสงค์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตผัก ที่ใช้วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่แตกต่างกัน เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการใช้ปัจจัยการผลิต ที่มีต่อผลผลิตผักที่ใช้วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่แตกต่างกัน โดยเน้นการวิเคราะห์ประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ และผลตอบแทนต่อขนาดการผลิต และเพื่อศึกษาทัศนคติของเกษตรกรต่อการผลิตผักที่ใช้วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่แตกต่างกัน การเก็บข้อมูล ในกลุ่มที่ใช้วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการกางมุ้ง จะมีข้อมูลทุกครัวเรือน ส่วนเกษตรกรที่ใช้วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบสารเคมี จะใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย และเริ่มเก็บข้อมูลในช่วงฤดูกาลผลิต มกราคม 2541 - มีนาคม 2541

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผัก 3 ชนิด จะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแต่ละชนิดที่ใช้วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช 3 วิธีการ โดยใช้วิธี Duncan's New Multiple Range Test : DMRT ผลปรากฏว่า ผักแต่ละชนิดที่ใช้วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่แตกต่างกัน ต้นทุนและผลตอบแทน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อทดสอบราคาเฉลี่ยต่อกิโลกรัม พบว่ากลุ่มที่ใช้วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบการกางมุ้ง ได้รับราคาสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิเคราะห์ฟังก์ชันการผลิตแบบคอบบ์-ดักลาส (Cobb-Douglas) ของผัก 3 ชนิด ที่ใช้วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช 3 วิธีการ โดยศึกษาปัจจัยการผลิต 4 ชนิด ผลปรากฏว่า ผักคะน้า ไม่มีปัจจัยอิสระตัวใดที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในผักกาดขาว และผักกวางตุ้ง ที่ใช้วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชทั้ง 3 วิธีการ มีขนาดการผลิตที่อยู่ในระยะผลตอบแทนต่อขนาดลดน้อยลง ยกเว้นผักกาดขาว ที่ใช้วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน มีขนาดการผลิตอยู่ในระยะผลตอบแทนต่อขนาดเพิ่มขึ้น ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ สามารถบอกได้ว่าปัจจัยการผลิตใดควรลดหรือเพิ่ม ผลการวิเคราะห์ทัศนคติ โดยใช้แบบจำลอง Probit และ Logit เพื่อศึกษาว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของเกษตรกรให้มาใช้วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการกางมุ้ง ผลปรากฏว่าปัจจัยภาวะการเจ็บป่วย ความคิดเห็นของการเข้าร่วมกลุ่ม จำนวนแหล่งข่าวสารด้านการเกษตร ประสบการณ์ในการปลูกผัก รายได้ และปัจจัยปริมาณของเมล็ดและสัตว์อื่นๆ ที่มีประโยชน์ต่อพืชผัก เป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์ประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ สามารถบอกได้เฉพาะทิศทางของการใช้ปัจจัยการผลิตว่าควรลดหรือเพิ่ม และในพัฒนาการเกษตรกรเจ้าหน้าที่ควรจะให้ข่าวสารด้านต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของเกษตรกร